

банківського бізнесу буде розвиватися в бік створення цифрових екосистем, які забезпечать клієнтам можливість отримувати комплексні продукти, які виходять за межі суто банківських за допомогою технологічних сервісів, користуватися персональними пропозиціями для управління фінансами, використовувати нові форми інвестування [1].

Список використаних джерел :

1. Банковский бизнес и финансовая экономика: глобальные тренды и перспективы развития : *Материалы IV Междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых, магистрантов и аспирантов, Минск, 24 мая 2019 г.* / Белорус. гос. ун.-т; редкол.: А. А. Королева (гл. ред.) [и др.]. Минск. БГУ, 2019. 256 с.

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПАСАЖИРОПЕРЕВЕЗЕНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

Г. В. ВОРОТІЛІНА, магістрант

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

На сьогодні в кожному місті країни особливої актуальності набуває проблема низького рівня якості транспортного обслуговування населення, що виявляється у зростанні витрат часу на переміщення, недотримані розкладу та інтервалуів руху на маршрутах, зниження рівня культури водіння та обслуговування пасажирів, безпеки та комфортності перевезень, екологічності послуг, неповному облаштуванні зупинок транспорту тощо. Збитковість комунальних підприємств міського пасажирського транспорту, критичний рівень зношеності рухомого складу та транспортної інфраструктури, невизначеність джерел фінансування негативно позначаються на якості транспортних послуг. Незадовільний рівень якості зумовлює низьку

конкурентоздатність послуг комунального міського громадського транспорту та скорочення обсягів транспортної роботи.

В більшості країн світу проводиться активна робота з розвитку транспорту загального користування, підвищення його комфортності, якості та безпеки перевезень. В багатьох країнах зростає зацікавленість місцевих муніципалітетів у роботі екологічно чистого та безпечного електричного транспорту. Вивчення питання якості та ефективності обслуговування пасажирів міським громадським транспортом є однією з найважливіших задач економічної теорії, теорії транспортного обслуговування та практики пасажироперевезень. Ринкові умови потребують постійного пошуку сучасних оперативних методів управління пасажирськими перевезеннями. Це необхідно для подальшого розвитку та сталого функціонування транспортних підприємств на ринку перевезень, зниження експлуатаційних витрат і збільшення прибутків підприємств-перевізників.

Розглянемо основні положення оцінки якості та ефективності обслуговування пасажирів міським транспортом, що дозволяють підприємствам транспорту різних форм власності зробити свої висновки щодо поведінки транспортної системи.

Функціонування громадського транспорту сучасного міста повинно бути, в першу чергу, соціально ефективним. Це проявляється у забезпеченні населення високоякісними транспортними послугами. Економічна ефективність функціонування міської пасажирської транспортної системи повинна оцінюватись не лише через кількісні показники, а й за допомогою показників якості послуг. Для якісної оцінки транспортного обслуговування статистичні показники (кількість перевезених пасажирів, довжина мережі, кількість одиниць рухомого складу тощо) використовуються повною мірою. Отже, для оцінки фактичного рівня якості транспортного обслуговування населення конкретного міста необхідним є чітке визначення системи показників якості. Саме вони в повній мірі визначають економічну ефективність роботи кожного конкретного підприємства-перевізника. В даних тезах наведемо лише сутнісно-

змістовну структуру якості транспортних послуг так, як ми її уявляємо (рис. 1), де на якість транспортних послуг впливають ряд чинників, одночасно вони ж і є її складовими.

Невідповідність якості транспортних послуг сучасним вимогам є однією з основних проблем функціонування та розвитку громадського транспорту нашої країни. Майбутнє підприємств міського пасажирського транспорту залежить від їх спроможності забезпечити населення якісними, комфортними та безпечними, орієнтованими на споживача послугами. Зростання рівня якості послуг є дієвим засобом врегулювання інтересів всіх сторін пасажироперевезень: органів місцевого самоврядування, підприємств-перевізників та громадян.

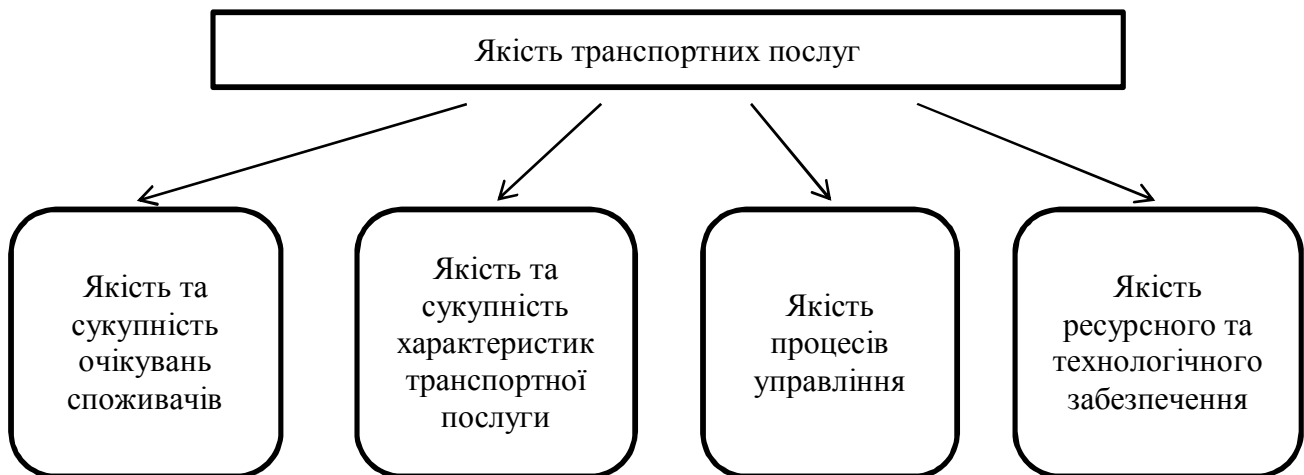

Рис. 1 – Сутнісно-змістова структура якості транспортних послуг

На наш погляд, невирішеними питаннями проблематики якості транспортного обслуговування залишаються:

- не розроблені економічні важелі впливу на перевізників за порушення показників якості обслуговування пасажирів;
- відсутній механізм рівної конкуренції між перевізниками комунальної та приватної форм власності, які створюють умови рівної конкурентної боротьби;
- відсутність функції в структурі органів місцевої влади, які реалізують моніторинг якості обслуговування пасажирів;
- відсутність чіткої системи якості пасажироперевезень.

Щодо економічної оцінки ефективності роботи пасажирського транспортного комплексу і його складових, сьогодні вона визначається за допомогою системи техніко-економічних показників, які можна поділити на три групи:

- експлуатаційно-технічні (безпека руху, маневреність видів транспорту, ступінь надійності тощо);

- вартісні (собівартість перевезень, інвестиції, прибуток та рентабельність тощо);

- натуральні (потреба в енергоносіях, матеріальних ресурсах, продуктивність праці тощо).

Забезпечення якості наданих послуг досягається, перш за все, вдалою системою управління транспортними підприємствами. Тобто існує необхідність у перегляді діючих і розробленні нових теоретичних підходів і методичних рекомендацій щодо удосконалення управління якістю послуг пасажирських транспортних підприємств. В сучасних ринкових умовах напрямками для розвитку міської транспортної системи на найближчій час має бути: надійність та безпека експлуатації транспортних засобів; підвищення якості перевезень пасажирів; залучення інвестицій на придбання нових та оновлення застарілих транспортних засобів; підвищення рівня комфорту при обслуговуванні пасажирів.

Окремими питанням підвищення економічної ефективності роботи комунальних транспортних підприємств треба розглядати перегляд тарифів на міські перевезення в бік їх збільшення. Ми наполягаємо на тому, що тарифи треба зробити не тільки соціально-відповідальними, але й прийнятними для транспортних підприємств-перевізників. Зростання доходів від плати за проїзд з одночасним повсюдним впровадженням автоматизованих систем оплати за проїзд через певний час створить можливість інвестування у нові транспортні засоби та інфраструктуру, які є вкрай необхідними для всіх транспортних підприємств країни, та, крім іншого, розвантажить місцеві бюджети та збільшить податкові надходження.